

**Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

Схвалено

Вченою радою Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича № _____
від _____

Затверджено

Ректор Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
_____ С. В. Мельничук
«_____» _____

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підготовки здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія
(англійська / німецька / французька мова та
література, англійсько-/ німецько-/ французько-
український переклад)»**

Освітня програма підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «філологія (англійська / німецька / французька мова та література, англійсько-/ німецько-/ французько-український переклад)».

Програма відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти та сьомому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Проектна група програми:

1. *Грижак Людмила Михайлівна*, к.філол.н., доц. кафедри англійської мови

2. *Найдем Ольга Василівна*, к.філол.н., доцент кафедри германського, загального та порівняльного мовознавства

3. *Олексишина Лариса Георгіївна*, к.філол.н., доцент кафедри германського, загального та порівняльного мовознавства

4. *Смірнова Марина Романівна*, к.філол.н., доцент кафедри романської філології та перекладу

5. *Якубовська Наталія Олексіївна*, к.філол.н., доцент кафедри романської філології та перекладу

Гарант освітньої програми:

Єсипенко Надія Григорівна, д.філол.н., професор, завідувач кафедри англійської мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Програму узгоджено:

В.о.декана факультету
іноземних мов

доц. Осовська І. М.

Перший проректор

проф. Петришин Р. І.

1. Загальна характеристика освітньої програми

Мета освітньої програми: підготовка ерудованого конкурентноздатного фахівця, здатного розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики літературознавства, перекладу в процесі професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Академічні права випускників: магістр філології може продовжувати освіту за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія».

Працевлаштування випускників: магістр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у вищих навчальних закладах 1-4 рівнів акредитації; у друкованих та електронних засобах масової інформації, РК-технологіях, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо.

Освітньо-професійні та освітньо-наукові програми за спеціальністю «Філологія» можуть бути спрямовані на підготовку з таких професій (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010):

- 2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади)
- 2444.1 Науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади)
- 2444.1 Науковий співробітник-консультант (філологія, лінгвістика та переклади)
- 2444.1 Філолог-дослідник
- 2444.2 Гід-перекладач
- 244.2 Філолог
- 2444.2 Лінгвіст
- 2444.2 Перекладач
- 2444.2 Перекладач технічної літератури
- 2444.2 Редактор-перекладач
- 2444.2 Філолог
- 2451.1 Літературознавець
- 2451.2 Літературний співробітник
- 2451.2 Редактор науковий
- 2451.2 Член головної редакції
- 2451.2 Член колегії (редакційної)
- 2359.2 Лектор
- 2431.2 Архівіст
- 2432.2 Бібліограф
- 2432.2 Бібліотекар
- 2451.2 Ведучий програми
- 2451.2 Кореспондент

2310.2 Викладач вищого навчального закладу
2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу
2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу
23 51.1 Молодший науковий співробітник (методи навчання)
2351.2 Викладач (методи навчання)

Програмні компетентності (загальні):

1. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
3. Навички використання інформаційних, комунікаційних та мультимедійних технологій у навчанні та професійній діяльності.
4. Здатність до здійснення творчого наукового пошуку та проведення досліджень на відповідному рівні.
5. Здатність до конструктивної критики й самокритики, прагнення самовдосконалення в особистісному та професійному аспектах.
6. Здатність працювати в команді та автономно.
7. Толерантність і повага до іншого (раса, національність, релігія тощо).
8. Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.
9. Розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових та виробничих умовах.
10. Здатність розвивати в собі креативність, гнучкість та системність мислення, оперативність у вирішенні особистісних, соціальних та професійних проблем.
11. Адаптивність і комунікабельність у межах соціально-побутових та професійних ситуацій.
12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
13. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату.
14. Здатність здійснювати міжмовну і міжкультурну усну та письмову комунікацію, обмін інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів іноземною (іноземними) та українською мовами.

Програмні компетентності (фахові):

Спеціалізація «Філологія (англійська / німецька / французька мова та література)»

1. Здатність орієнтуватися в різних сучасних лінгвістичних напрямках і школах.
2. Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, знати сучасні течії англійської/ німецької/ французької літератури.
3. Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.
4. Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
5. Здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в галузі філології.
6. Здатність ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.
7. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, перекладознавства тощо; здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
8. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоепія.
9. Здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні та методичні знання на практиці викладання основної та другої іноземної мови.
10. Володіння методами та формами викладання іноземної мови у вищій школі та знаннями в організації виховної діяльності в академгрупі; розуміння основних функцій та завдань педагогіки вищої школи та специфіки діяльності педагога у вузі.
11. Здатність до ефективного іншомовного, а також міжособистісного спілкування у навчанні та професійній діяльності.

Програмні компетентності (фахові):

Спеціалізація «Філологія (англійсько-/ німецько-/ французько-український переклад)»

1. Знання ролі перекладача та принципів професійної діяльності; володіння прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад);
2. Навички самоорганізації й уміння закінчувати роботу до встановленого терміна; уміння складання перекладацьких приміток та знання умов їх застосування;
3. Вміння здійснювати іншомовну лінгвальну діяльність з урахуванням фонетичних, лексичних, граматичних, стилістичних особливостей

- іноземної мови, що вивчається;
4. Забезпечення міжмовної та міжкультурної усної та письмової комунікації та міжмовного і міжкультурного обміну інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів іноземною (іноземними) та українською мовами;
 5. Володіння системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв іноземних мов, які вивчаються;
 6. Здатність розуміти довгі та складні документальні, літературні тексти, оцінюючи особливості їхнього стилю і здатність розуміти спеціалізовані статті та довгі технічні інструкції для забезпечення релевантного перекладу;
 7. Знання змісту процесу письмового перекладу; здатність транслювати у письмовій формі чіткий, послідовний текст у певному стилі; здатність перекладати різні види текстів, зберігаючи логічну структуру та семантичне наповнення;
 8. Здатність здійснювати відповідний вид перекладу залежно від типу двомовної комунікації;
 9. Знання стилістичних реєстрів (архаїчний, урочистий, офіційний, розмовний, неофіційний, інтимний) та способів їх переносу з однієї мови до іншої;
 10. Володіння методами та формами навчання перекладу у вищій школі та знаннями в організації виховної діяльності в академгрупі; розуміння основних функцій та завдань педагогіки вищої школи та специфіки діяльності педагога у вузі;
 11. Володіння технологією практичної діяльності викладачів, спрямованою на формування фахової компетентності майбутніх перекладачів, тобто сукупністю дій (форм, методів і прийомів навчання) викладачів.

2. Перелік навчальних дисциплін освітньої програми

2.1. Спеціалізація «Філологія (англійська / німецька / французька мова та література)»

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
П'ятий курс						
IX Семестр						
1	Методика викладання основної іноземної	4	120	30	90	іспит

	мови у вищій школі					
2	Педагогіка та психологія вищої школи	4	120	30	90	іспит
3	Основна іноземна мова	6	180	75	105	іспит
4	Друга іноземна мова	5	150	60	90	іспит

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	ЛКЗ другої іноземної мови	4	120	30	90	залік
2	Соціолінгвістика	3	90	15	75	залік
3	Новітні літературні течії	4	120	30	90	залік
Загалом		30	900	210	690	

X Семестр

1	Основна іноземна мова	8	240	90	150	іспит
2	Друга іноземна мова	5	150	60	90	іспит
3	Загальне мовознавство	4	120	30	90	іспит
4	Теорія та історія другої іноземної мови	4	120	30	90	іспит

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Сучасні методи наукових досліджень	3	90	15	75	залік
2	Комунікативні стратегії іншомовного спілкування / Парадигми сучасної філологічної науки	3	90	30	60	залік
3	Спецкурс "Проблеми когнітивної лінгвістики"	3	90	15	75	залік

	"Когнітивна лінгвістика і лінгвоконцептологія"					
Загалом		30	900	270	630	
Шостий курс						
XI Семестр						
1	Друга іноземна мова	7	210	54	156	іспит

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Ділова іноземна мова / Практика перекладу	3	90	27	63	залік

Практична підготовка

№	Види діяльності	Кількість кредитів	Кількість годин
1	Асистентська практика з основної мови	6	180

2.2. Спеціалізація «Філологія (англійсько-/ німецько-/ французько-український переклад)»

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
П'ятий курс						
IX Семестр						
1	Практичний курс основної іноземної мови	6	180	75	105	іспит
2	Педагогіка і психологія вищої школи	4	120	30	90	іспит
3	Методика викладання перекладу у вищій школі	2	60	30	30	залік
4	Практичний курс перекладу другої	5	150	60	90	залік

	іноземної мови					
--	----------------	--	--	--	--	--

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	ЛКЗ другої іноземної мови	4	120	30	90	залік
2	Аспектний переклад	2	60	15	45	залік
3	Спецкурс "Основи міжкультурної комунікації та комунікативних стратегій /"Основи етнопсихолінгвістики	4	120	30	90	залік

Практична підготовка

№	Види діяльності	Кількість кредитів	Кількість годин
	Перекладацька практика з основної мови	3	90

Загалом

30

900

270

630

X Семестр

1	Практичний курс основної іноземної мови	7	210	90	120	іспит
2	Методика викладання перекладу у вищій школі	2	60	15	45	іспит
3	Практичний курс перекладу другої іноземної мови	5	150	60	90	залік

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Теорія та історія другої іноземної мови	4	120	30	90	іспит
2	Аспектний переклад	3	90	30	60	іспит
3	Переклад та редагування текстів різних стилів та жанрів	3	90	30	60	залік

4	"Техніка перекладу конференцій" / "Переклад та дипломатичний протокол"	3	90	15	75	залік
---	--	---	----	----	----	-------

Практична підготовка

№	Види діяльності	Кількість кредитів		Кількість годин	
	Перекладацька практика з основної мови	3		90	
Загалом		30	900	360	540

Шостий курс						
XI Семестр						
1	Практичний курс перекладу другої іноземної мови	7	210	54	156	іспит

Практична підготовка

№	Види діяльності	Кількість кредитів		Кількість годин	
1	Перекладацька практика з другої іноземної мови	3		90	
2	Асистентська практика з основної мови	6		180	

3. Визначення форми державної атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою

3.1. Спеціалізація «Філологія (англійська / німецька / французька мова та література»; Спеціалізація «Філологія (англійсько-/ німецько-/ французько-український переклад)»

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі: <ul style="list-style-type: none"> • публічного захисту кваліфікаційної роботи – 10 кр.; • та кваліфікаційного іспиту з другої іноземної мови – 4 кр.
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	<ul style="list-style-type: none"> • Магістерська робота (проект) обсягом 6,0 авторських аркушів (80 - 100 рукописних сторінок) виконується за тематикою завдань професійної діяльності. • Робота повинна бути самостійним дослідженням і проходити перевірку на плагіат. • Рукопис, поданий до захисту, супроводжується

	<p>формою № Н-9.01 і внутрішньою та зовнішньою рецензіями.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кваліфікаційні роботи повинні бути записані на електронний носій і передані на зберігання у бібліотеку ВУЗу.
--	---

4. Очікувані результати навчання (загальні)

Магістр філології здатний:

1. організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
2. демонструвати високий рівень володіння іноземною мовою для здійснення успішної комунікації в побутовій, суспільній, навчальній і професійній сферах, представляти результати своїх досліджень іноземною мовою;
3. використовувати інформаційні, комунікаційні та мультимедійні технології в навчанні та професійній діяльності;
4. застосовувати сучасні методики і технології для забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі;
5. цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва;
6. оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
7. оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору;
8. знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

5. Очікувані результати навчання (фахові)

5.1. Спеціалізація «Філологія (англійська / німецька / французька мова та література)»

Магістр філології здатний:

1. володіти на високому рівні основними вміннями та навиками (письмо, говоріння, аудіювання, читання) іноземних мов, що вивчаються;
2. застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;

3. аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві;
4. застосовувати набуті лінгвокультурологічні і лінгвокраїнознавчі знання для вдосконалення практики іншомовного спілкування;
5. характеризувати теоретичні та практичні аспекти конкретної філологічної галузі;
6. застосовувати поглиблені знання з теоретичної дисципліни мовознавства, літературознавства, перекладознавства, соціолінгвістики, корпусної і когнітивної лінгвістики;
7. здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
8. планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі, дотримуючись правил академічної доброчесності;
9. брати участь у наукових семінарах, конференціях, наукових гуртках, дискусіях з конкретної філологічної галузі;
10. володіти методикою проведення практичних, семінарських, лабораторних занять у вузі; оцінювати знання і уміння у системі кредитно-трансферного навчання; визначати психологічні особливості особистості студентів;
11. застосовувати теоретичні та практичні знання з граматики, лексикології, історії другої іноземної мови у навчальній і професійній сферах;
12. володіти технікою практичного усного і письмового перекладу; знати принципи ділового мовлення;
13. застосовувати під час асистентської практики конструктивно-планувальні, комунікативно-навчаючі, організаційні, розвиваючо-виховні та дослідницькі компетентності.

5.2. Спеціалізація «Філологія (англійсько-/ німецько-/ французько-український переклад)»

Магістр філології здатний:

1. володіти основними поняттями галузі перекладознавства; володіти прийомами забезпечення якості перекладу; знати принципи професійної діяльності перекладача;
2. володіти технологією практичної діяльності викладачів, фахівців з перекладу; знати основи перекладацької етики та дотримуватися їх під час здійснення перекладу; знати особливості процесу письмового та усного перекладів;
3. ефективно використовувати набуті лінгвістичні знання в практиці іншомовного та міжособистісного спілкування, правильно вибирати потрібні стратегії мовного спілкування у мовленнєвих актах;

4. використовувати навички лексичного аналізу мовних одиниць в процесі перекладу; зіставляти граматичні явища, уточнювати сферу вживання та систематизувати їх на парадигматичній і функціональній основі;
5. застосовувати набуті лінгвокультурологічні і лінгвокраїнознавчі знання для удосконалення практики іншомовного спілкування та перекладу; пояснювати лексичні та граматичні явища з точки зору лінгвокультурних особливостей; самостійно аналізувати тексти, базуючись на лінгвокраїнознавчих знаннях і реаліях;
6. вміти здійснювати відповідний тип двомовної комунікації, застосовуючи ТП релевантного виду перекладу;
7. здійснювати переклад текстів різних стилів і жанрів (художні, ділові, наукові, тощо), враховуючи особливості стилістичних реєстрів при їх переносі з однієї мови на іншу;
8. враховувати специфіку національного менталітету співрозмовника та різні позамовні чинники, які сприяють або заважають успішному протіканню кту мовлення;
9. перекладати у двосторонньому режимі (з іноземної мови на українську та з української мови на іноземну) різногалузеві тексти в усній та письмовій формах;
10. знати основні поняття і категорії методики викладання перекладу у ВШ; скласти робочу навчальну програму з перекладацької дисципліни з вимогами кредитно-трансферної системи; визначити тип заняття згідно з робочою програмою і відповідно до нього правильно підібрати практичну, пізнавальну, розвиваючу та виховну мету заняття;
11. застосовувати набуті теоретичні знання з граматики, лексикології і історії другої іноземної мови на практиці та в процесі викладання іноземної мови;
12. володіти прийомами та технікою усного перекладу (послідовного перекладу доповідей, перекладу з листа, синхронного перекладу) під час конференцій;
13. під час здійснення перекладацької практики робити анотації статей рідною мовою та іноземною; робити коректорську та редакційну правку тексту обома мовами; здійснювати адекватний письмовий переклад текстів різних функціональних стилів.